

Tunísia, turisme i repressió

La "pau social" i la prosperitat econòmica que viu Tunísia amaguen una dictadura presidencialista amb tots els ets i uts, però, això sí, amb el vist-i-plau d'Europa.

Tunísia és la destinació preferida del turisme del nord d'Àfrica. Qui no ha vist les temptadores ofertes a les agències de viatge per anar a algun complex hotelier de Djerba Hammameth? Qui no ha suportat les explicacions del veí o conegut sobre la bellesa de les platges i l'amabilitat dels tunisians? És un país tranquil, que no viu les convulsions de la veïna Algèria ni sofreix les accions terroristes d'Egipte ni està marginat de la comunitat internacional com Líbia. També gaudeix d'una millor imatge que el Marroc, potser perquè el rei Hassan no desperta les simpaties dels europeus per molt que s'esforci.

Darrere d'aquesta normalitat, tanmateix, s'amaga una dictadura, denunciada pels qui la sofreixen, els membres dels partits d'oposició laics, els islamistes i els defensors dels drets humans. El creixement econòmic sostingut –un 3% anual–, els diners del turisme, les divises enviades pels emigrants, especialment de França, i les inversions estrangeres permeten que es parli del miracle tunisià. En efecte, la probesa potser és menys escandalosa que a la resta del Magrib, exceptuant Líbia, i s'han aconseguit bastants progressos en educació, amb l'extensió de l'escolarització, sobretot entre la dona, la pària de la majoria dels països àrabs.

Aquest boom econòmic, indiscutible, no ha anat acompanyat d'una obertura democràtica. Avui dia, i encara que sembli una exageració, les llibertats es respecten més al Marroc que no pas a Tunísia. Els marroquins saben que poden parlar i escriure de tot el que vulguin. Tan sols han d'evitar criticar la família reial, l'Islam i la sobirania del Sàhara Occidental. La premsa reflecteix aquesta pluralitat política del Marroc, i contrasta amb la de Tunísia, on només tenen dret d'imprimir-se les publicacions addictes al règim.

Al president, el general Zine Ben Ali, no li semblen importar gaire les crítiques ni les denúncies d'Amnistia Internacional sobre les detencions arbitràries d'islamistes. Ben Ali sap que té el suport d'Europa, que li perdona tots els excessos. El president Jacques Chirac ho va deixar ben clar l'octubre de 1995 a Tunis, quan va elogiar la "pau social" i els esforços democratitzadors del país magribí. Unes paraules que semblen plenes de sarcasme si es té en compte que un any abans Ben Ali havia estat reelegit president amb el 99,91% dels vots. La xifra recorda els referèndums del franquisme i les eleccions dels països comunistes. L'únic candidat que volia desafiar el general, el defensor dels

ARXIU / EFE

drets humans Moncef Marzouki, va ser detingut per haver concedit una entrevista a la premsa estrangera.

Ben Ali vol seguir el camí de Habib Bourguiba, el pare de la independència de qui pretén ser l'hereu ideològic. Malauradament, el general no té el carisma ni l'astúcia política del Combatent Suprem, que va governar Tunísia des de la independència de França fins el novembre de 1987.

Ben Ali és només una caricatura d'aquell general que va destituir Bourguiba argumentant que el país necessitava canvis profunds. En efecte, després del cop d'estat Tunísia va viure uns mesos primaverencs en els quals els islamistes i els opositors laics –comunistes i nasseristes– van sortir de les catacumbes i de la presó. Fins i tot els militants del Moviment de la Tendència Islàmica (MIT), que obsessionava un senil Bourguiba, van haver d'agrair el gest del mateix general que uns mesos abans, quan era ministre de l'Interior, els va reprimir. Arribat l'estiu, Ben Ali es va mostrar tan autoritari com abans, quan surava al costat del Combatent Suprem. Els islamistes van haver de tornar a les catacumbes si no volien tornar a la presó. I el seu líder, Rachid Gannouchi, va obtenir l'asil polític al Regne Unit.

**Zine Ben Ali
presideix
Tunísia gràcies
a un cop d'estat.** El 1994, Ben Ali fou reelegit president amb el 99,91% dels vots, una xifra que demostra el caire autoritari del règim tunisià.

Antoni Castel